

Handläggare
Tobias Åström Sinisalo
Marcus Bystedt

Datum
2014-05-02

Diarienummer
UAN-2014-0066

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Uppföljning ekonomiskt bistånd, arbetsmarknad och vuxenutbildning per april 2014

Förslag till beslut

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta

att överlämna rapporterna till kommunstyrelsen,

att lägga informationen till handlingarna.

Föredragning

En rapport över utvecklingen av utbetalt ekonomiskt bistånd, antal hushåll och orsaker till beviljat ekonomiskt bistånd samt antal välfärdjobb, inflöde till Navet och avslutsorsaker till Navet per april presenteras i bilaga 1.

En rapport över arbetslöshet och sysselsättning i Uppsala kommun presenteras i bilaga 2.

En rapport över de ekonomiska effekterna av satsning på välfärdsjobb presenteras i bilaga 3.

Jan Holmlund
Tf Direktör

Bilaga 1 Uppföljning ekonomiskt bistånd 201404

Bilaga 2 Rapport arbetslöshet 201404

Bilaga 3 Ekonomiska effekter välfärdsjobb

Handläggare
Tobias Åström Sinisalo

Datum
2014-05-07

Diarienummer
UAN-2014-0066

Uppföljning av ekonomiskt bistånd¹ per april 2014

Antal hushåll som får socialbidrag och socialbidrag flykting som presenteras i denna månadsrapport är hämtad från registerutdrag ur socialbidragsverksamhetens handläggarssystem ProCapita. De hushåll som rapporteras är hushåll som fått en utbetalning av socialbidrag den månad redovisningen avser. Hushåll som får avslag eller inte lämnat in ansökan om ekonomiskt bistånd den aktuella månaden är inte medräknade. Samtliga hushåll på varje enhet inom verksamheten som fått en utbetalning ingår. Observera att uppgifter för kostnad och antal hushåll för den senaste månaden är preliminära. Siffrorna justeras vid nästa månadsskifte.

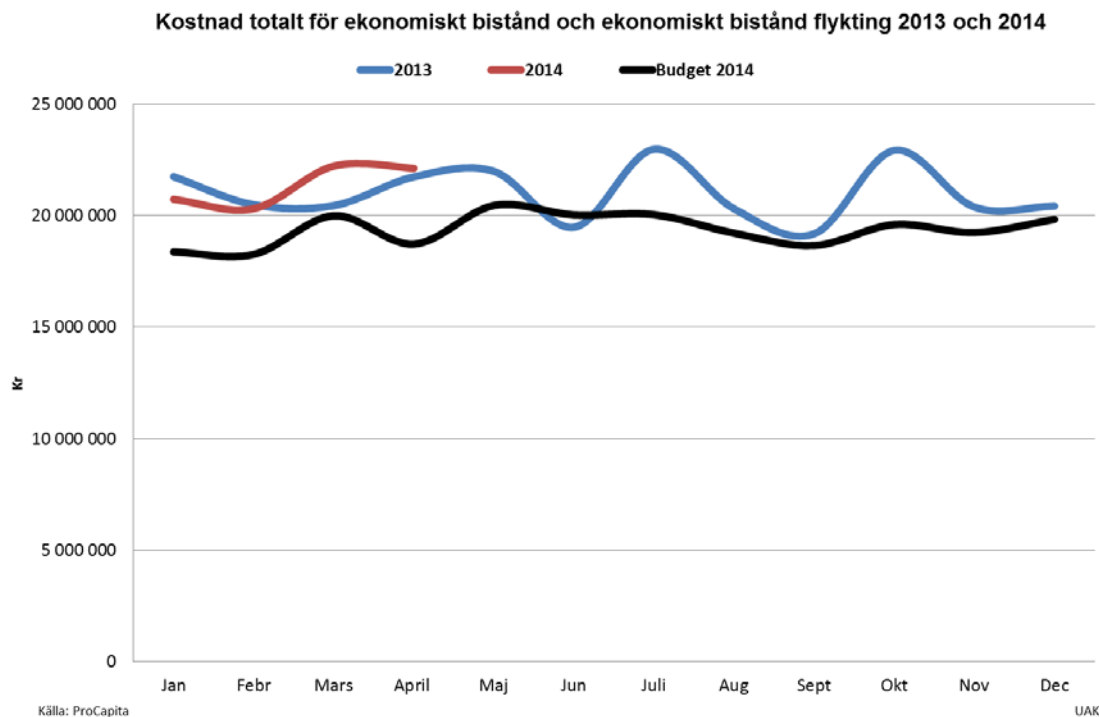
I månadsrapporten så finns i vissa diagram ett genomsnittindex för andra kommuner för att få en uppfattning om Uppsala kommuns resultat jämfört med andra jämförbara kommuner. Genomsnittindex bygger på genomsnittet för sex andra kommuner som utifrån Uppsala ingår i jämförelsegruppen Liknande kommuner IFO (Individ och familjeomsorg) som är framtagen av Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada). Jämförelsegruppen består av de kommuner som mest liknar Uppsala utifrån strukturårsjusterad standardkostnad för IFO samt befolkningsstorlek. Standardkostnad är ett statistiskt mått på den förväntade kostnaden för verksamheten utifrån strukturella faktorer vid en genomsnittlig effektivitets- och ambitionsnivå. I jämförelsegruppen ingår Linköping, Örebro, Västerås, Helsingborg, Jönköping och Norrköping.

Kostnader

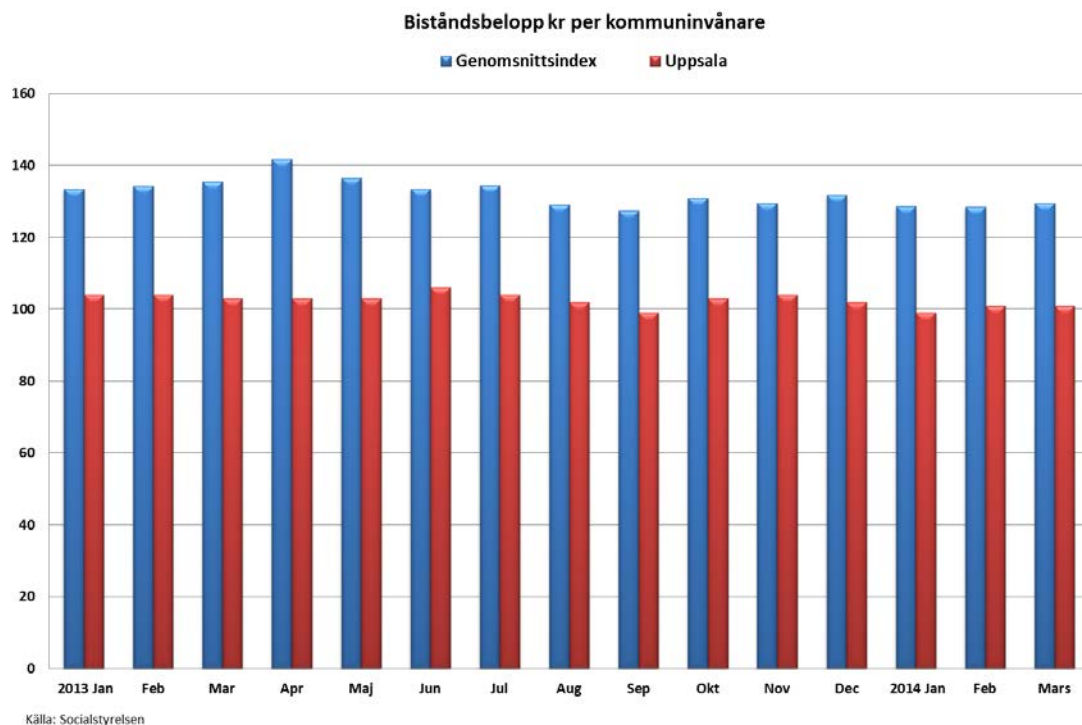
Kostnaderna totalt för utbetalt ekonomiskt bistånd ligger totalt för perioden januari-april på 12,5 procent över vad som är budgeterat men utfallet för perioden är något högre än för samma period 2013. Kostnaderna för utbetalt socialbidrag för januari till april 2014 är 16 procent över budget och utfallet är något högre än för samma period 2013, ca 3 procent. Kostnaderna för socialbidrag flykting är 26 procent lägre än vad som är budgeterat och utfallet 30 procent lägre jämfört med perioden januari-april 2013. Det totala antalet unika hushåll med utbetalt ekonomiskt bistånd är högre (ca 50 hushåll) i april 2014 jämfört med mars 2014. Jämfört med motsvarande månad 2013 (april) är det ungefär lika många hushåll i april 2014 som beviljades ekonomiskt bistånd.

Genomsnittsutbetalningen av ekonomiskt bistånd har ökat för perioden januari till mars från 8 500 kr 2013 till 8 600 kr 2014 kr, vilket bl a beror på hyreshöjningar och generella prisökningar. Denna höjning motsvarar ungefär 250 tkr per månaden och 3 000 tkr per år. Andra faktorer som påverkat kostnaden för utbetalt ekonomiskt bistånd jämfört med 2013 är ett ökat inflöde av ärenden och den införda jobbstimulansen (ca 180 000 kr/månad).

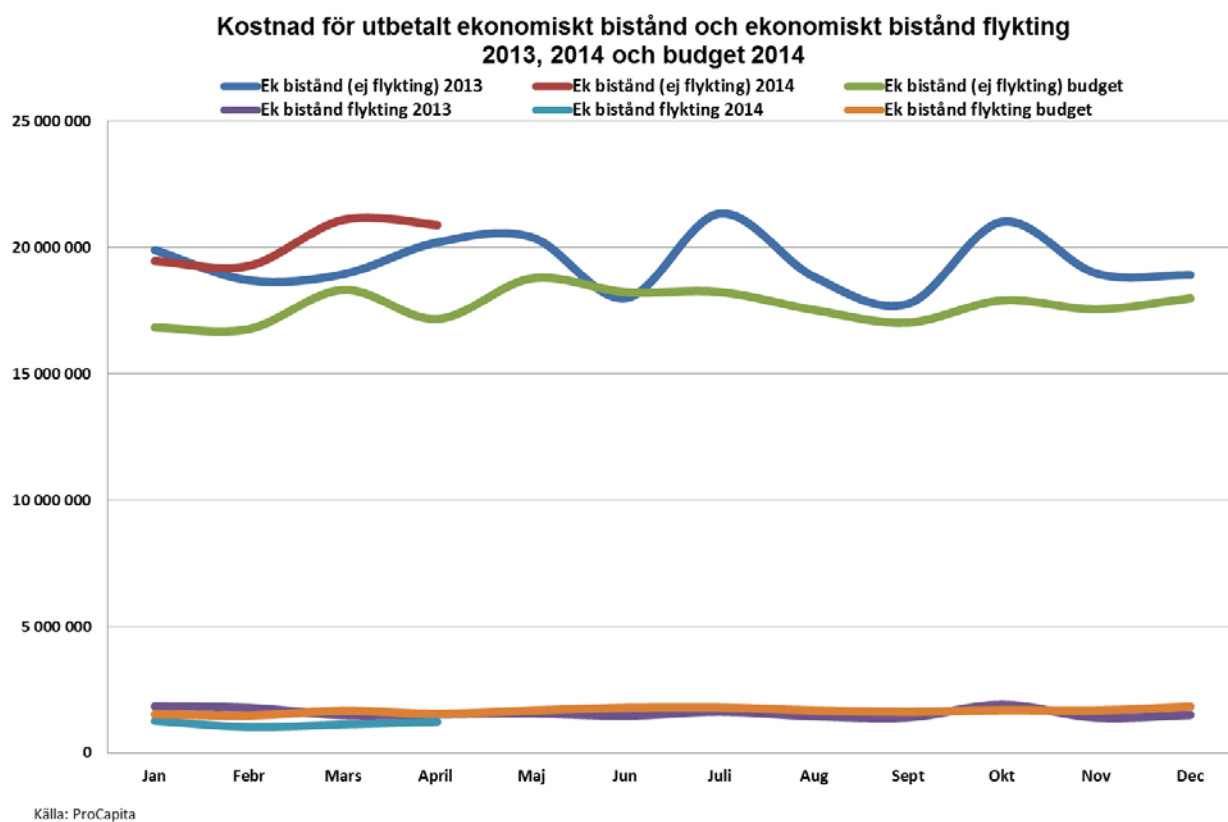
¹ Med ekonomiskt bistånd avses socialbidrag (försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt), socialbidrag till flyktingar samt introduktionsersättning.

Utbetalning av socialbidrag och socialbidrag flykting inkluderas i ekonomiskt bistånd. Tidigare ingick även introduktionsersättning i ekonomiskt bistånd, sista introduktionsersättningen betalade kommunen ut i oktober 2012. Nedanstående diagram visar biståndsbelopp per kommuninvånare, alltså totalt utbetalt ekonomiskt bistånd delat på antalet kommuninvånare, jämfört med ett genomsnittindex för andra liknande kommuner.

Det har skett små förändringar i biståndsbelopp per invånare i Uppsala, vilket även var fallet i jämförbara kommuner.

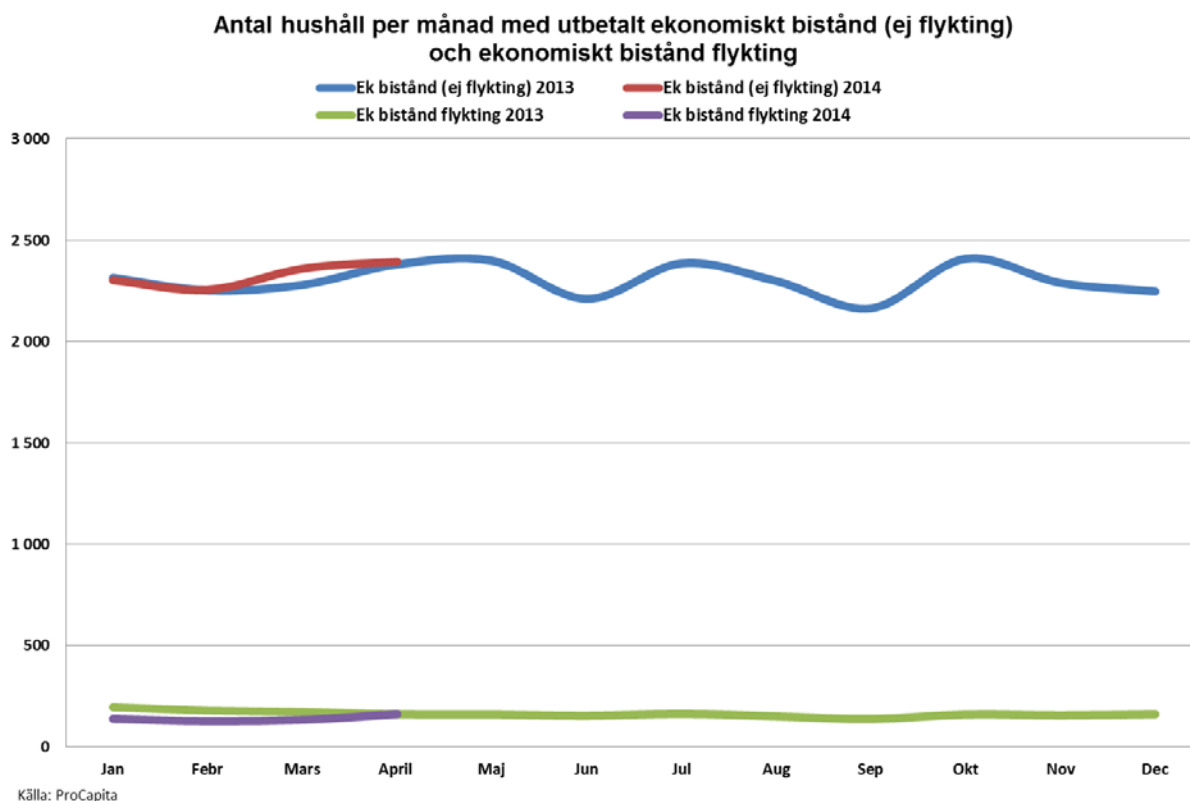
Kostnaden för utbetalt socialbidrag (ej flykting) för april 2014 är ungefär på samma nivå som mars men högre jämfört med april 2013. Vid en tillbakablick är det vanligt att kostnaderna är högre i mars och april än i februari. Kostnader för utbetalt socialbidrag fluktuerar ofta under året t ex beroende på när personer är i utbildning med studiemedel och när hushållen får höga räkningar. Kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd har historiskt sett varit höga i mars alternativt april, 2014 så är kostnaderna höga båda månaderna. Vanligtvis så räknas socialbidragsnormen upp varje år nationellt utifrån bl a höjning av konsumentprisindex. Ingen uppräknings av socialbidragsnormen gjordes till 2014 vilket undvek direkta kostnadsökningar.

Utbetalt ekonomiskt bistånd flykting ökade kraftigt i oktober 2013 och var ca 500 tkr högre än i september 2013. Under november 2013 vände kostnaderna ned och ökade åter något under december. Kostnaderna för utbetalt socialbidrag flykting minskade under januari och februari för att sedan gå i mars och april. Myndigheten har sett över registreringarna av flyktingärenden för att försäkra sig om att det registreras korrekt. Från mars mottas nybesöken av flyktingar mottas av en bestämd enhet för att bl a öka kvaliteten ytterligare. Kostnader för utbetalt socialbidrag flykting påverkas bl a av flyktingsströmmar i världen och hur fort personerna får etableringsersättning. Under 2014 förväntats ett stort mottagande av flyktingar från Syrien.

Genomsnittsutbetalningen av ekonomiskt bistånd ökat för perioden januari till mars från 8 500 kr 2013 till 8 600 kr 2014 kr, vilket bl a beror på hyreshöjningar.

Antal hushåll

Antalet hushåll i behov av ekonomiskt bistånd (ej flykting) pendlade mellan ca 2 200 hushåll och 2 400 hushåll under 2013. Antal hushåll i april 2014 till nästan 2 400. Detta är fler än tidigare månader 2014.

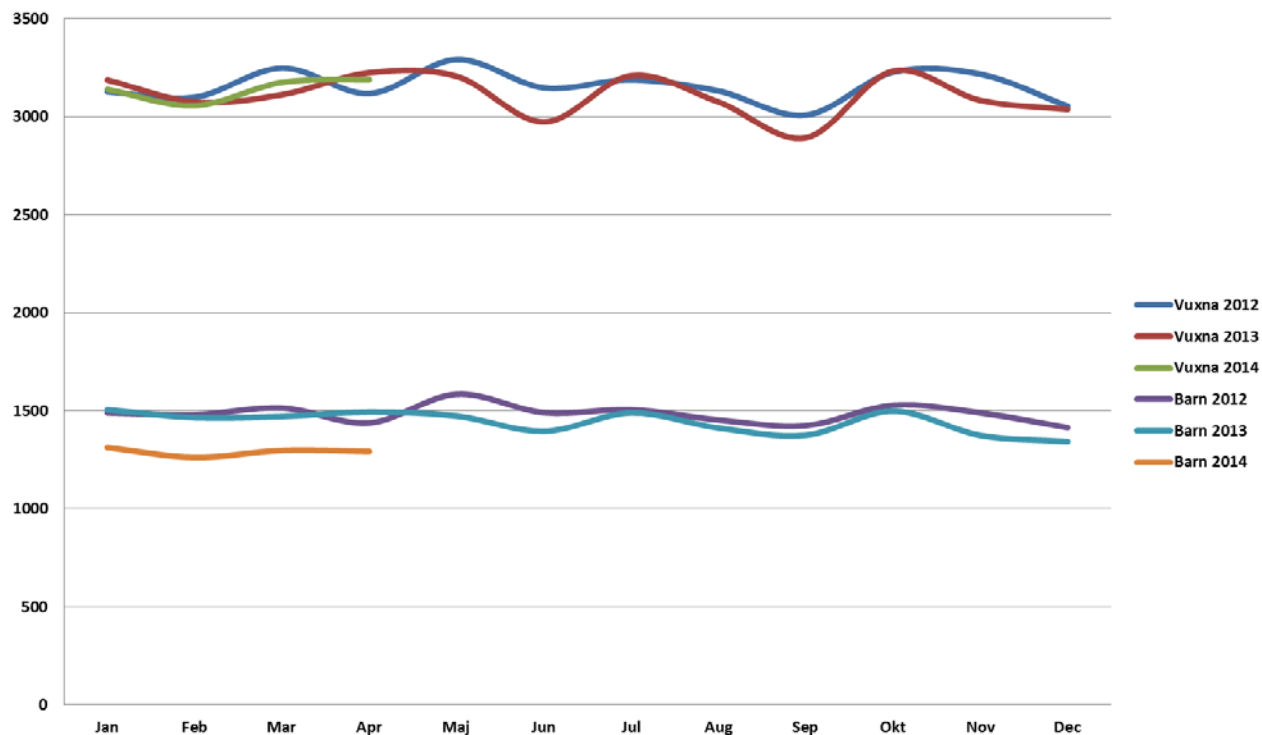

Antalet hushåll med socialbidrag flykting fluktuerade mellan 138 och 196 under 2013. I april 2014 var det ungefär 30 hushåll fler (170 st) än i mars och ungefär lika många som förra april 2013.

Barnfamiljer

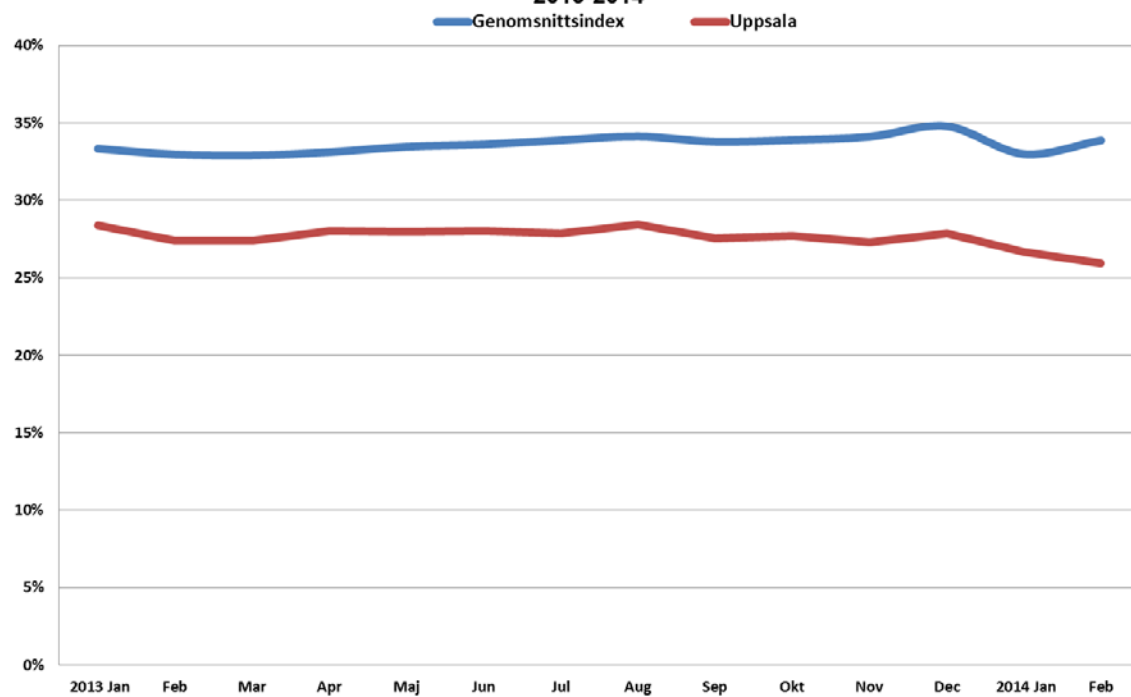
Barn som lever i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd löper en större risk att själva som vuxna bli beroende av ekonomiskt bistånd. Föräldrar är viktiga som förebilder för sina barn. Därför är det viktigt att prioritera föräldrar när det gäller stöd och insatser som leder till arbete eller utbildning och egen försörjning. Nedanstående diagram visar att antalet barn i hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat under 2014 jämfört med 2013.

Antal vuxna och barn i hushåll med ekonomiskt bistånd

Källa: ProCapita

Andel barnfamiljer med ekonomisk bistånd i förhållande till totalt antal hushåll, 2013-2014

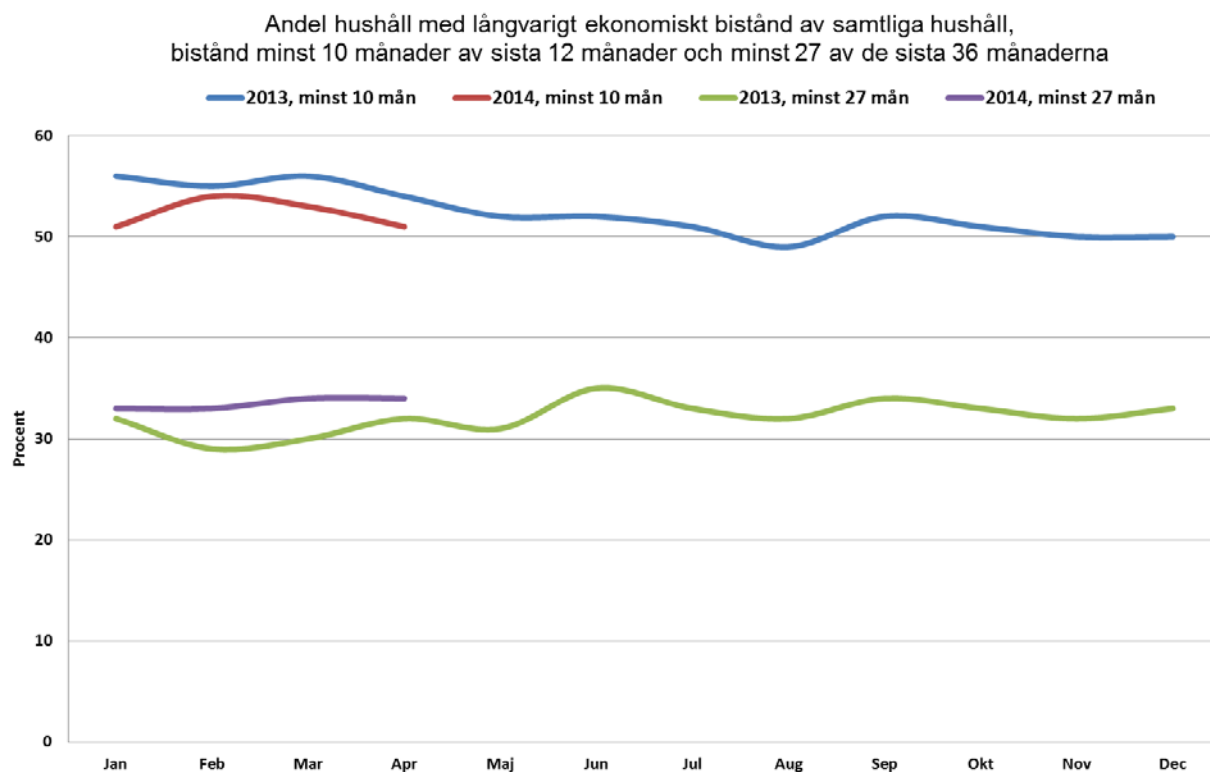

Källa: Socialstyrelsen

Av diagrammet går att tyda att andelen barnfamiljer med ekonomiskt bistånd har hållit ungefär samma nivå alternativt minskat något under 2013, medan andelen i jämförbara kommuner snarare har blivit större. Antal barnfamiljer med ekonomiskt bistånd minskades under januari, så även i de jämförda kommunerna men i februari minskade andelen i Uppsala till skillnad mot jämförda kommuner. Från december så antalet barnfamiljer med ekonomiskt bistånd minskat. Speciella satsningen på barnfamiljer samt utökat antal välfärdsanställningar till deltagare på Athena kan vara en förklaring men även ev minskat antal flyktingfamiljer med ekonomiskt bistånd och förändrat inflöde.

Långvariga biståndsmottagare

Uppsala står inför utmaningen att sänka andelen långvariga biståndsmottagare. Uppsala har en stor andel långvariga biståndsmottagare. Uppgifter gällande långvarigt biståndsmottagande finns inte på månadsbasis utan bara per helår för andra kommuner. Andelen långvariga biståndsmottagare ökar i riket så väl som i Uppsala vilket kräver särskilt fokus för att vända den negativa trenden.

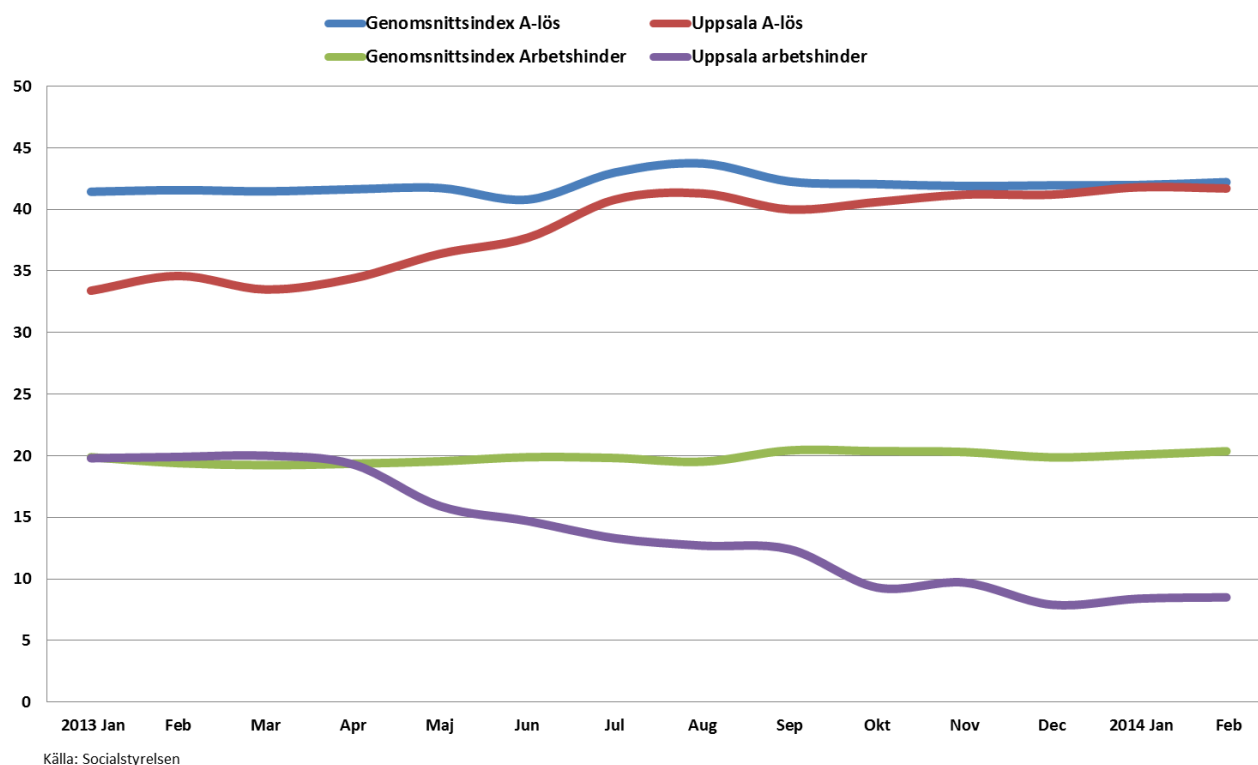
Källa: ProCapita

Diagrammet ovan illustrerar hur stor andel hushåll som fått ekonomiskt bistånd minst 10 av de sista 12 månaderna samt minst 27 av de 36 månaderna utifrån att hushållet beviljades bistånd den aktuella månaden. Andelen hushåll med ekonomiskt bistånd minst 10 av de sista månaderna minskade under 2013 för att öka något under början av 2014. Av de hushåll som har ett mycket långt biståndsmottagande har ökat något senaste året.

Orsaker till ekonomiskt bistånd

Orsak till utbetalt ekonomiskt bistånd bygger på orsaken till varför personen som hushållet är registrerat på sk registerledaren² får ekonomiskt bistånd. Den vanligaste orsaken till utbetalt ekonomiskt bistånd är arbetslöshet. I april 2014 var kostnaden för gruppen arbetslös drygt 9 300 tkr i beviljat ekonomiskt bistånd, vilket är högre än tidigare månader 2014.

Andelen biståndsmottagare med arbetslöshet och annat arbetshinder som orsak till ekonomiskt bistånd

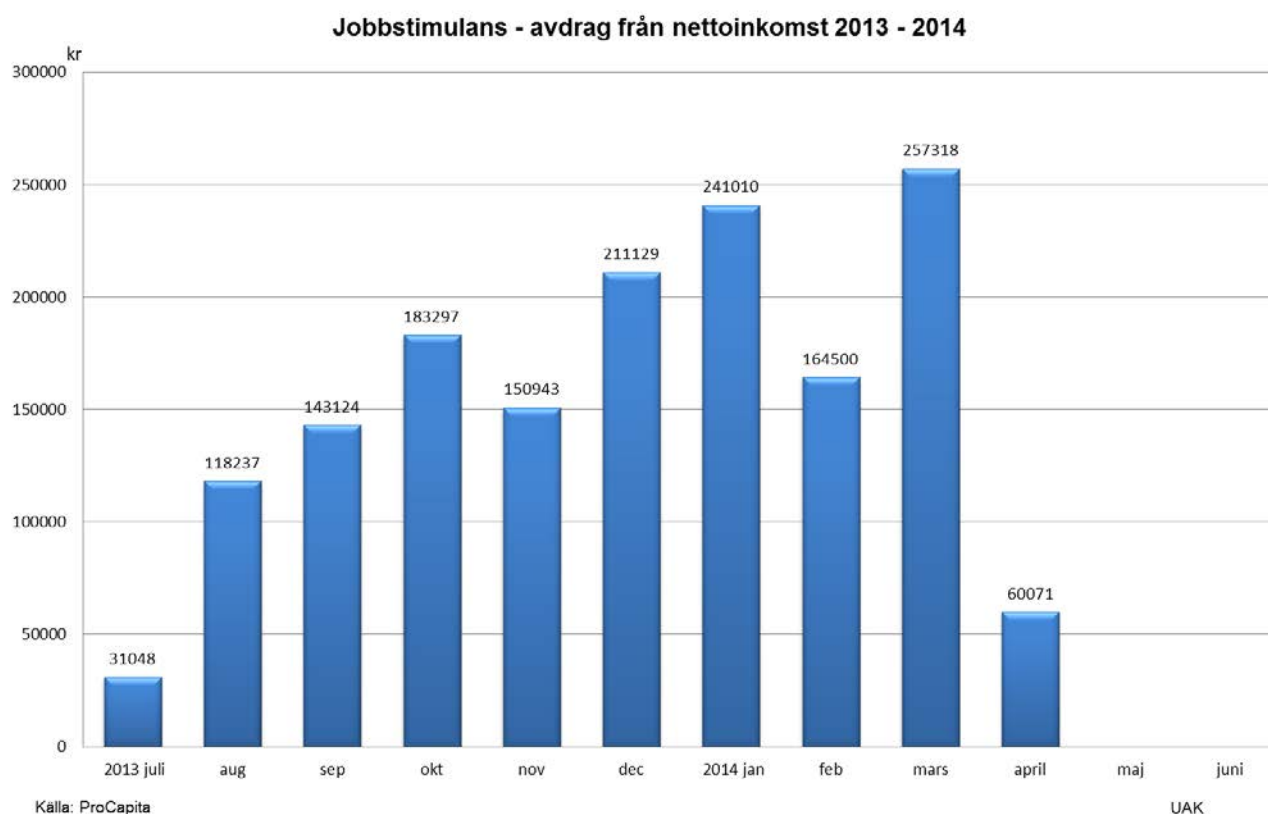
Kostnader för den näst vanligaste orsaken till ekonomiskt bistånd i början av 2013, arbetshinder, minskade under våren efter en topp i januari 2013. Minskningen fortsatte över sommarmånaderna och under hösten har annat försörjningshinder och sjukskriven blivit de näst vanligaste orsakerna till ekonomiskt bistånd. Under våren 2013 har den tidigare Rehabiliteringsenheten på socialtjänsten avslutat flertalet av ärendena då enheten har upphört. Den stora omorganiseringen av myndigheten har inneburit att rehabiliteringsärendena har flyttats ut i olika team i den nya organisationen inom försörjningsstöd. Detta har medfört att arbetslöshet eller annat försörjningshinder har använts i större utsträckning än tidigare. En översyn av orsakskoderna gjordes under våren och ändringarna i koderna gör att ärenden i vissa fall registreras under annan kod idag. Detta är en förklaring till varför det skett en stor ökning av andelen hushåll som fått ekonomiskt bistånd pga arbetslöshet.

² Vid sammanboende så registreras oftast hushållet på kvinnan och hon blir då registerledare, i dessa fall framgår inte den andra personens orsak till ekonomiskt bistånd i denna statistik. Drygt 20 procent av de totala hushållen med ekonomiskt bistånd per månad så är familjesammansättningen sammanboende

Den vanligaste orsaken till ekonomiskt bistånd i åldersgruppen 18-24 år är arbetslöshet. I april 2014 har över 220 hushåll i gruppen beviljats socialbidrag pga arbetslöshet, vilket är något högre än för tidigare månader 2014. Efter arbetslöshet är arbetshinder (60 hushåll) samt annat försörjningshinder (90 hushåll) de mest förekommande orsakerna under mars månad. Noteras bör även att orsaken sjukskriven har ökat i denna åldersgrupp. I april var antalet hushåll 36 med orsak sjukskriven, vilket är 14 fler än i januari.

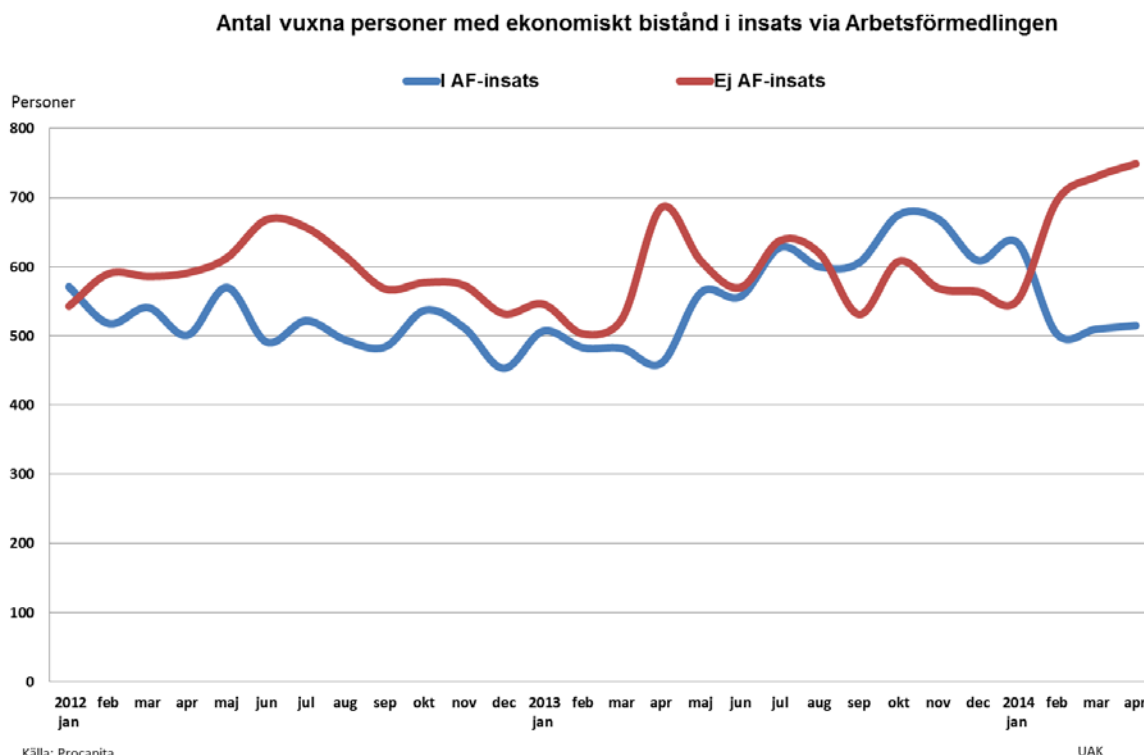
Arbetsmarknadsåtgärder

Från och med 1 juli 2013 infördes en särskild beräkningsregel för inkomster av anställning – jobbstimulans. I regel beaktas all inkomst vid prövningen av ekonomiskt bistånd men jobbstimulansen innebär att undantag görs från denna princip. Jobbstimulansen riktar sig till enskilda som har arbetsförmåga. Stimulansen är utformad som en särskild beräkningsregel vilken innebär att 25 procent av nettoinkomsten av anställning under vissa förhållanden inte ska beaktas vid prövningen av ekonomiskt bistånd. Jobbstimulansen dras av innan normberäkningen för hushållet görs. (Mer detaljerad information om jobbstimulansen finns i Socialstyrelsens meddelandeblad 7/2013). Jobbstimulansen innebär en ökning av det utbetalade ekonomiska biståndet. Rätt till jobbstimulans gäller i två år.

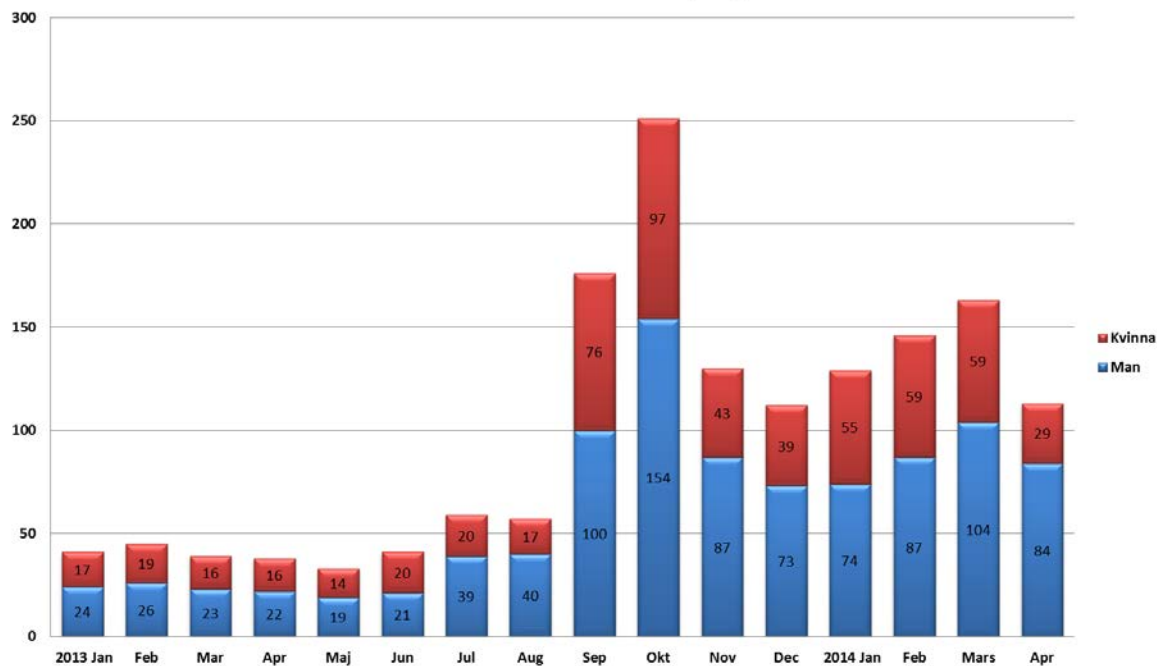
Som diagrammet illustrerar så har jobbstimulansen generellt ökat sedan införandet i juli 2013, förutom i april. En förklaring till ökningen är att fler och fler personer har fått välfärdsanställningar. De hushåll som inte blir självförsörjande av lönen från välfärdsanställningen har oftast rätt till jobbstimulans.

Arbetsförmedlingens direktiv, satsningar, målgrupper, och arbetssätt förändras över tid. Arbetsförmedling kan även påverkas under året utifrån budgetprognoser och delårsbokslut. Detta påverkar kostnaderna för socialbidrag eftersom deltagaren i olika åtgärder får ersättning samt att åtgärderna kan leda till anställning. Följande diagram visar antal personer som det fått olika insatser av Arbetsförmedlingen (enligt orsakskod) och antal vuxna personer med socialbidrag.

Många som söker ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet saknar eller har en sporadisk förankring på arbetsmarknaden. Till Navet anvisas personer för att effektivt lotsa individer in på arbetsmarknaden. Efter en viss nedgång i december har ökning skett under början av 2014 och 159 personer anvisades till Navet i mars. Konstant sedan mätningen har fler män än kvinnor anvisats till Navet. Socialtjänst-försörjningsstöd är väl medvetna om att flera män än kvinnor anvisas till Navet och arbetar på fler sätt med att motverka undermedvetna könsbaserade bedömningar. Detta görs bl a genom att metoden genushanden håller på att införas, jämställdhetsintegrering behandlas återkommande på arbetsplatsträffarna samt att det är ett viktigt mål i myndighetens verksamhetsplan.

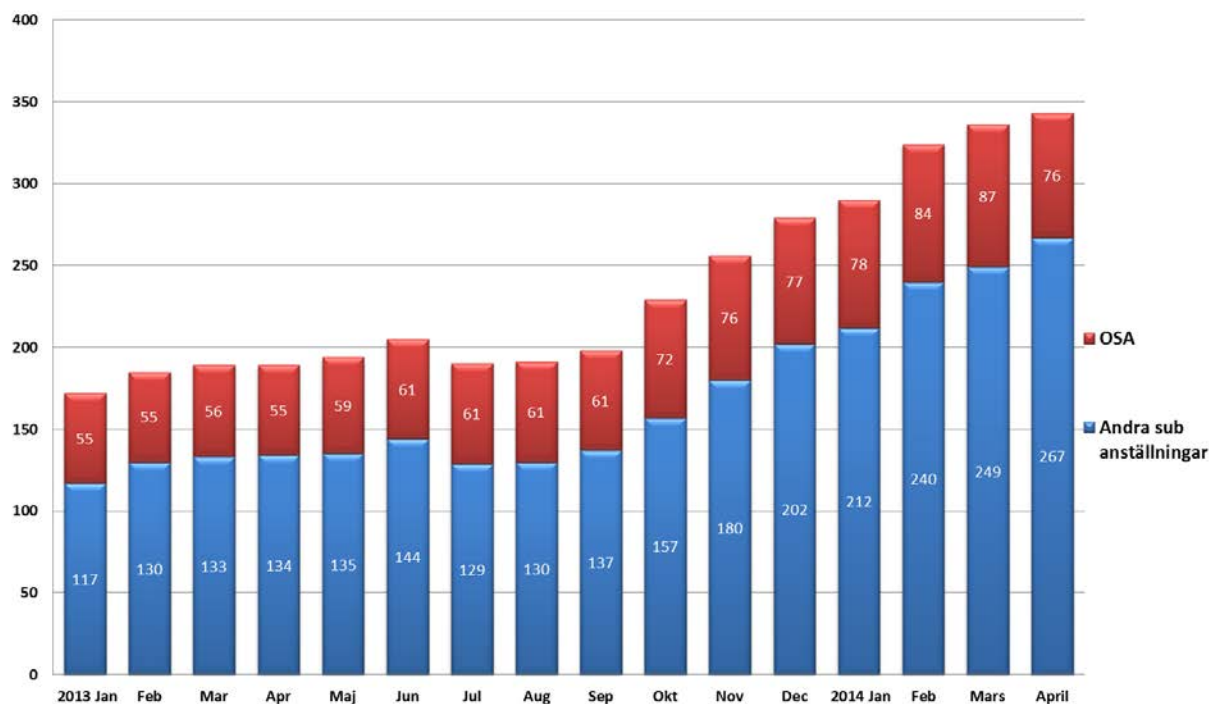
Anvisade till Navet från Försörjningsstöd

Källa: ProCapita

Hos Navet ska personerna snabbt i arbetsmarknadsinsats via Navet Arbetsmarknad eller Navet Kompetens. Diagrammet nedan visar antalet personer som har en pågående välfärdsanställning per månad via Navet Kompetens.

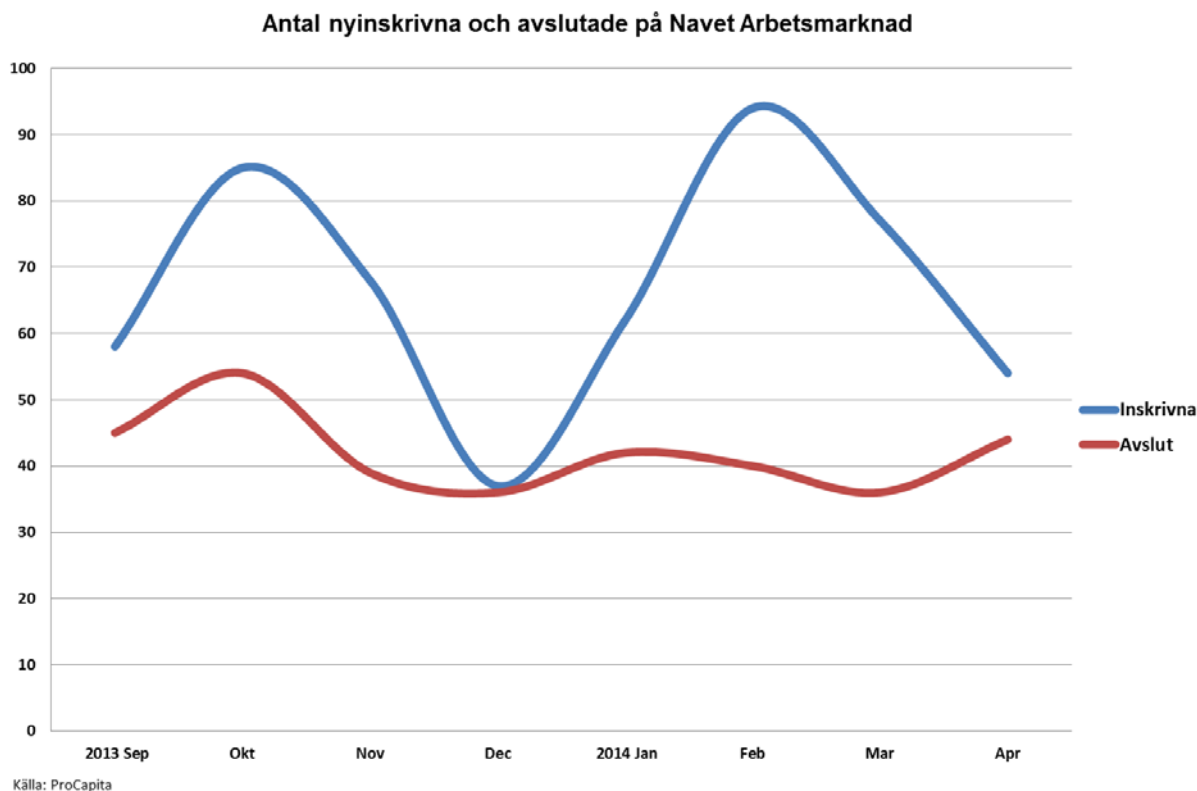
Antal personer i välfärdsjobb

Källa: Navet

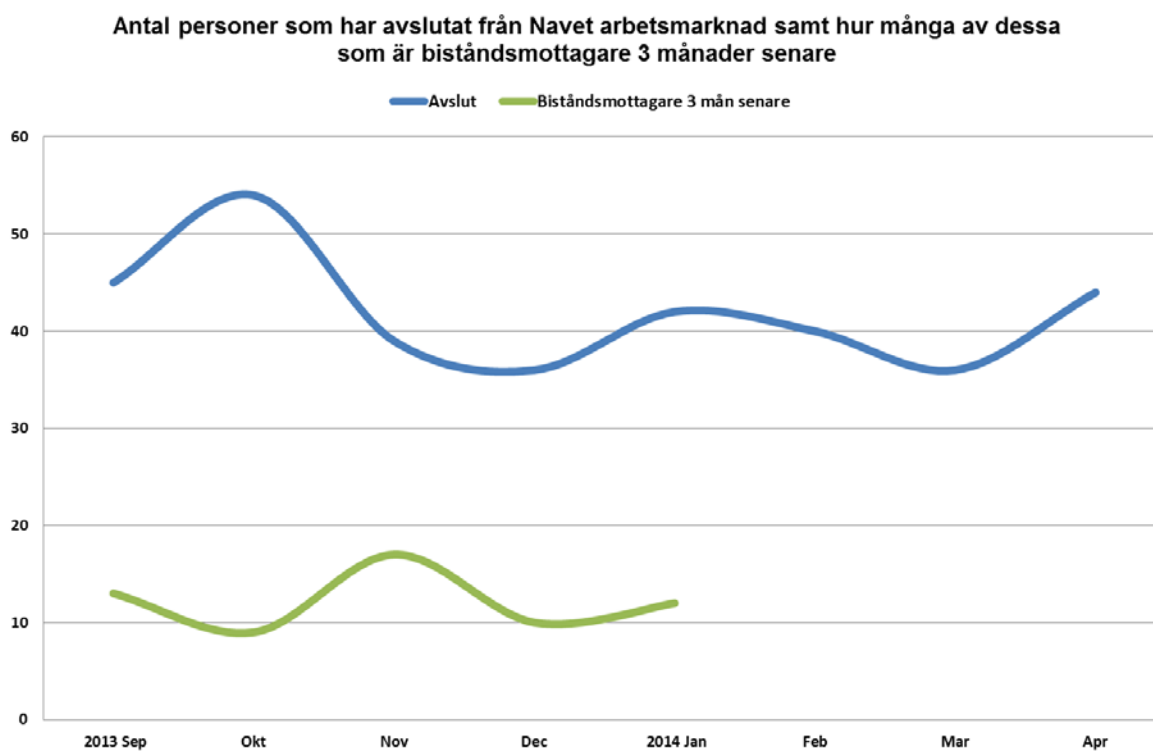
Navets utökade ansvar för välfärdsjobb i början av hösten har gett ett stigande antal personer med välfärdsjobb. I april var det 343 personer som hade välfärdsjobb.

Hos Navet Arbetsmarknads får personerna möjlighet att välja mellan olika utförare för aktuell arbetsmarknadsinsats.

Antalet inskrivna på Navet Arbetsmarknad fortsatte att minska i april jämfört med februari och april. Antalet avslut per månad är färre än antalet inskrivna vilket innebär ett ökat antal personer som är i eller på väg att påbörja sin arbetsmarknadsinsats hos utförare. De vanligaste avslutsorsakerna från Navet Arbetsmarknad i april var arbete (19 personer) eller studier (2 personer) förutom Annat. Annat innefattar Ej längre socialbidrag (19 personer), Ej avhörd/flyttat från kommunen (4 personer), Sjukskriven (1 personer) och föräldraledighet (1 person).

Nedanstående diagram visar antal personer som har avslutats från Navet Arbetsmarknad samt hur många av dessa som har kvar motsvarande utbetalt ekonomiskt bistånd tre månader senare. Personer som inte längre har ekonomiskt bistånd eller har fått kraftigt sänkt bistånd efter avslut har alltså räknats bort.

I genomsnitt per månad så har 71 procent av personerna som avslutats hos Navet Arbetsmarknad inte ekonomiskt bistånd tre månader efter avslut.

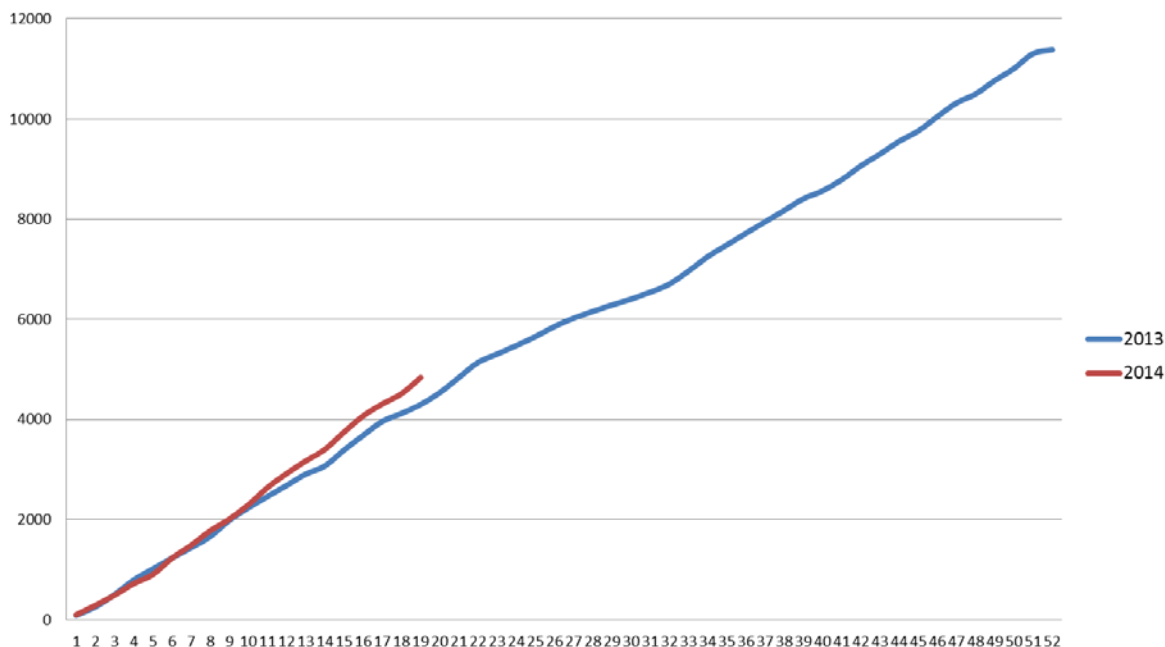
Handläggare
Tobias Åström SinisaloDatum
2014-05-13Diarienummer
UAN-2013-0066

Månadsrapport per april 2014 - Arbetsmarknad

I början av maj 2014 var cirka 373 000 personer öppet arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd i riket. Det är en minskning med runt 17 000 personer jämfört med i början av april och en minskning med runt 23 000 jämfört med samma tidpunkt förra året. I början av maj 2014 är nästan 5 900 personer öppet arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd i Uppsala kommun. Av dessa personer är cirka 850 ungdomar under 24 år. Antal personer som är öppet arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd har minskat med drygt 300 personer i jämförelse med början av april 2014. Även antalet unga öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd har minskat (132 personer) jämfört med föregående månad och med 128 personer jämfört med samma tidpunkt 2013. Minskningen i antalet inskrivna arbetslösa som skett de senaste månaderna syns främst i gruppen arbetslösa som varit utan arbete i mindre än 6 månader.

Denna rapport bygger på statistik hämtad från Arbetsförmedlingens hemsida. Månadsstatistiken som framkommer i rapporten består av andelen av den registrerade arbetskraften. Veckostatistiken som omfattar tiden till och med vecka 19 uppgår inte i andelen av den registrerade arbetskraften. Arbetsförmedlingens definition av öppet arbetslösa omfattar arbetssökande som är inskrivna vid Arbetsförmedlingen, är utan arbete, aktivt söker och omgående kan tillträda ett arbete och som inte deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program. I diagrammet nedan presenteras antalet nyanmälda platser ackumulerat under året.

UAN Uppföljning 2014 - Nyanmälda platser exkl. ferieplatser
ackumulerat under året, Uppsala

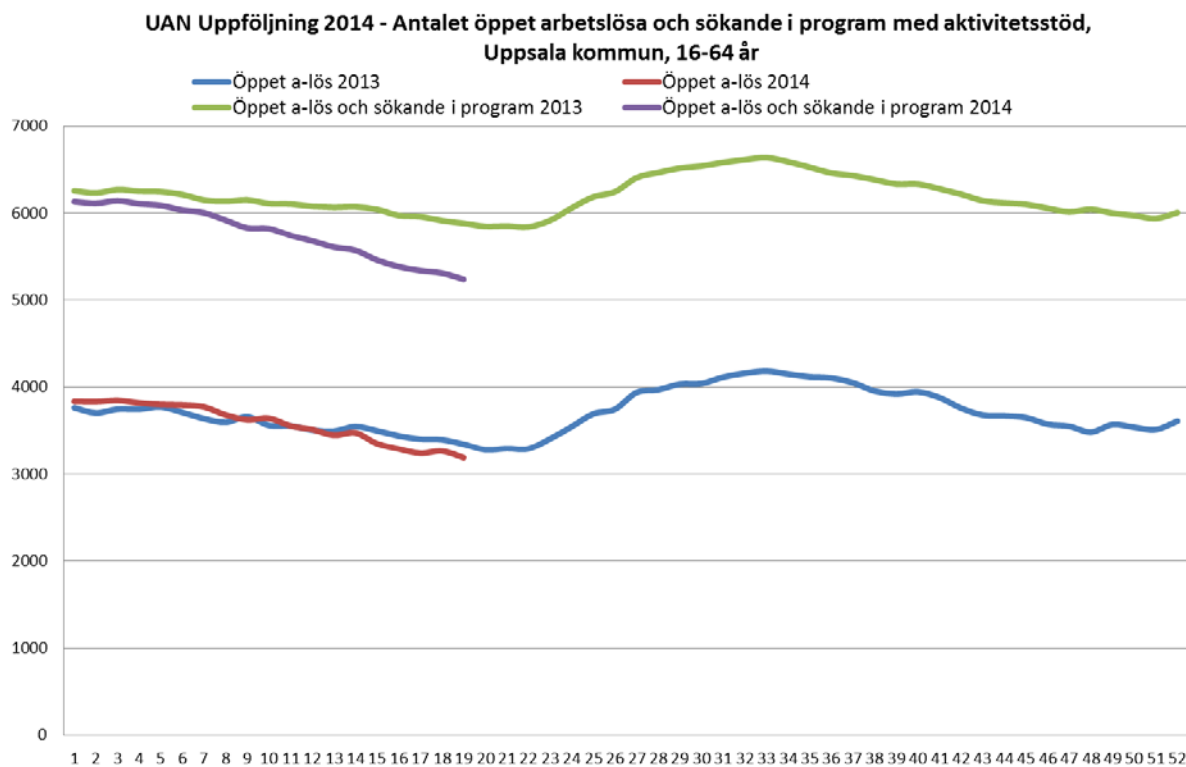

Källa: Arbetsförmedlingen

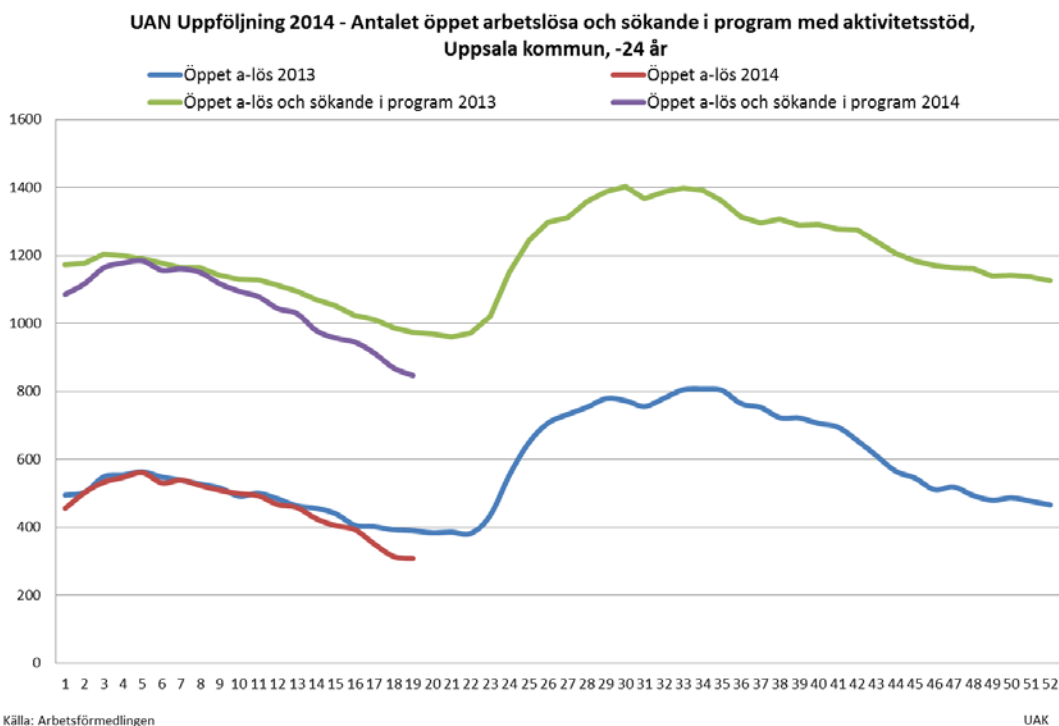
UAK

Antalet nyanmälda platser till Arbetsförmedlingen ger en indikation på hur arbetsmarknaden förändras. När jobben blir fler så sjunker ofta arbetslöshetsciffrorna. Ungefär 280 nyanmälda platser per vecka har anmälts till Arbetsförmedlingen under april månad, vilket är ungefär lika många som i mars.

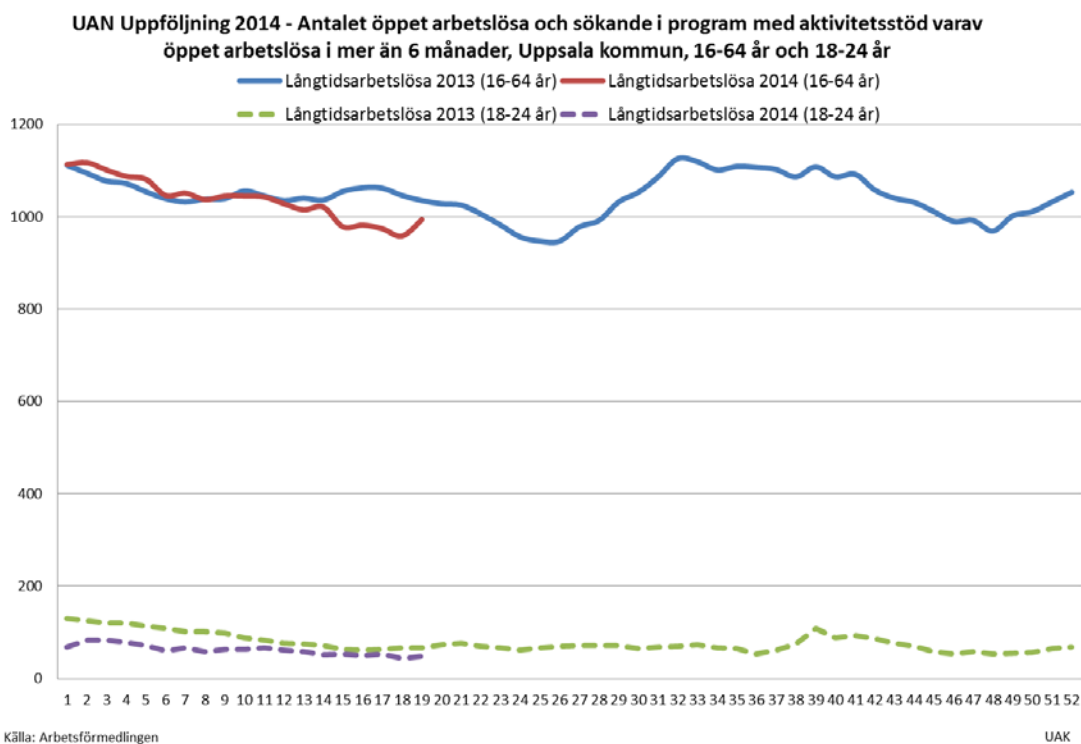
I diagrammet på nedan presenteras antalet öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd mellan 16-64 år i Uppsala kommun.

Antalet öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd i Uppsala har minskat de sista månaderna. Jämfört med samma period förra året så är det totala antalet öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd lägre än förra året. Minskningen i antalet inskrivna arbetslösa som skett de senaste månaderna syns främst i gruppen arbetslösa som varit utan arbete i mindre än 6 månader. Antalet öppet arbetslösa har blivit något färre jämfört med månaden innan och för april 2013. Antalet sökande i program med aktivitetsstöd har minskat i april 2014 med över 500 personer jämfört med april 2013.

Antalet unga arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd har sjunkit något i april jämfört med mars månad. Antalet är även lägre än för samma period 2013. Följande diagram visar personer som är arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd under mer än 6 månader varav i öppen arbetslöshet i mer än 6 månader (tidigare kallade långtidsarbetslösa).

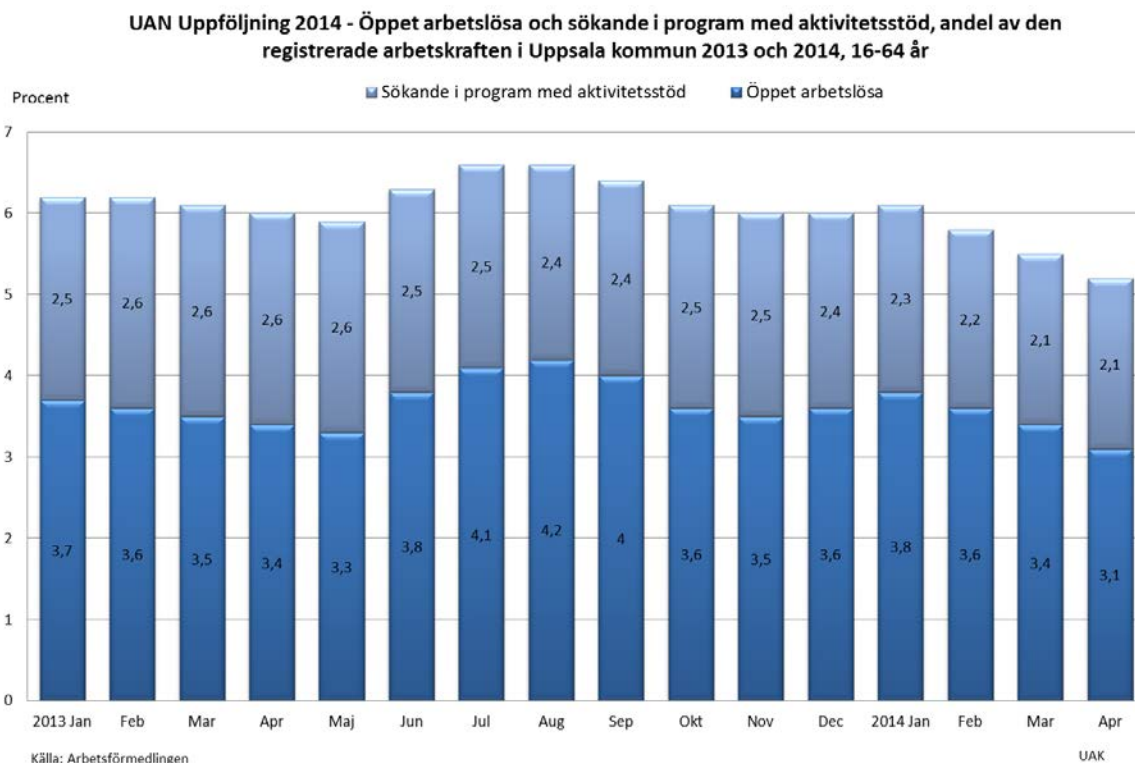

Antalet öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd under mer än 6 månader är lägre i april 2014 än i april 2013. För ungdomar upp till 24 år är antalet lägre under 2014 än 2013. Antalet ungdomar som är öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd som saknat arbete i mer än 24 månader är ungefär 15 personer färre i april 2014 jämfört med april 2013. För alla åldrar så har det skett en minskning med ungefär 55 personer.

Andel av arbetskraften som är arbetslösa

Arbetsförmedlingen kompletterade 2011 sitt sätt att beräkna andelen arbetslösa med att beräkna utifrån den registerbaserade arbetskraften. Tidigare gjordes beräkningen endast relaterat till befolkningen 16 – 64 år. Andelen arbetslösa finns nu alltså båda i förhållande till den registerbaserade arbetskraften och befolkningen 16 – 64 år. Den registerbaserade arbetskraften består av den förvärvsarbetande nattbefolkningen, öppet arbetslösa som är inskrivna på Arbetsförmedlingen och personer i program med aktivitetsstöd. Detta förändrar storleken på andelen arbetslösa men inte antalet. Större andel är öppet arbetslösa jämfört med den registrerade arbetskraften än av befolkningen.

Diagrammet nedan visar den sammanlagda andelen öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd i Uppsala av den registerbaserade arbetskraften.

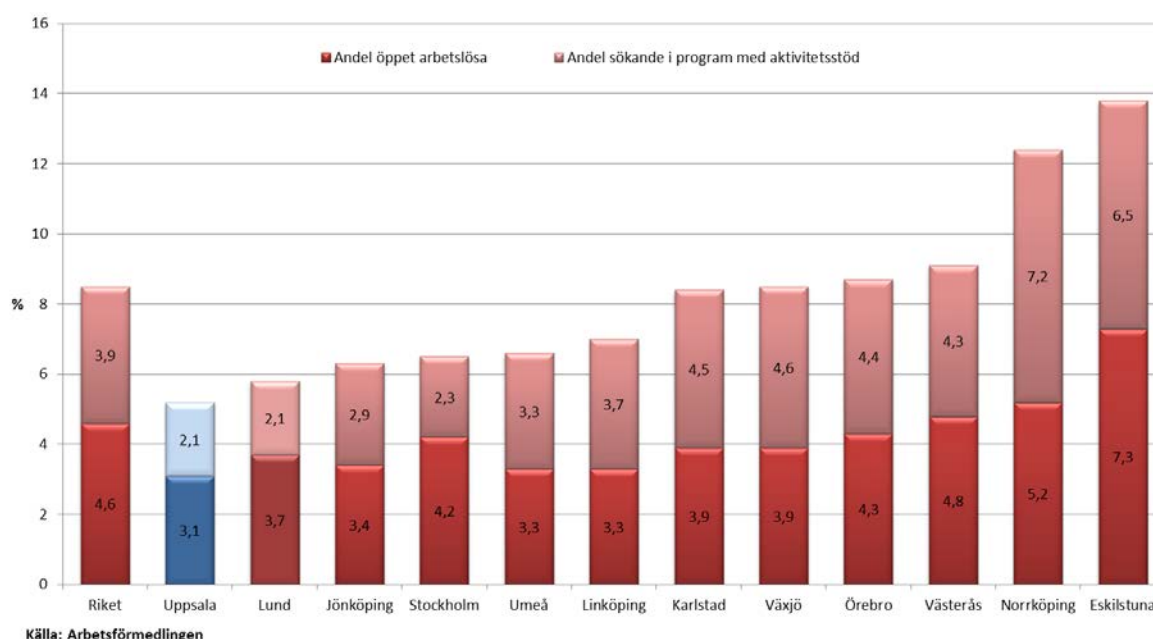

Andelen öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd i riket är i april 8 procent, vilket är en minskning från 8,2 procent i mars. I Uppsala har det skett en minskning sedan januari men även jämfört med april 2013, från 6,2 procent till 5,4 procent. För unga mellan 18-24 har andelen öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd i riket minskat

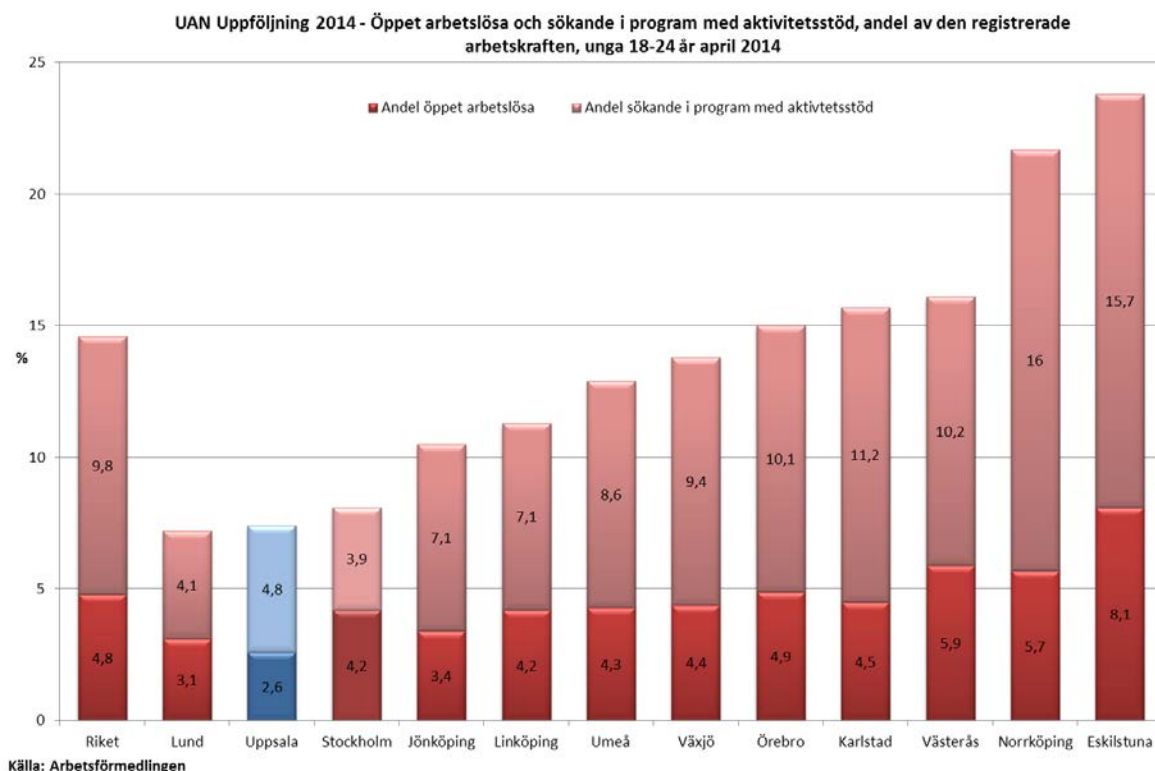
gentemot föregående år till 14,6 procent. För ungdomar i Uppsala upp till 24 år har andelen öppet arbetslösa och sökande i program minskat från 8,3 procent i mars till 7,4 procent i april.

I diagrammet nedan åskådliggörs en jämförelse av nivåerna för andelen öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd mellan liknande kommuner. För personer mellan 16-64 år i Uppsala var det i april i år 5,2 procent som var öppet arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd. Jämfört med liknande kommuner är detta en mycket låg andel. I jämförelse med riket har Uppsala kommun 3,3 procentenheter lägre andel öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd.

UAN Uppföljning 2014 - Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, andel av den registrerade arbetskraften, 16-64 år, april 2014

I diagrammet nedan visas en jämförelse mellan liknande kommuner för andelen öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd i åldergruppen 18-24 år. Enbart Lunds kommun, av de valda kommunerna, uppvisar en lägre nivå än Uppsala kommun.

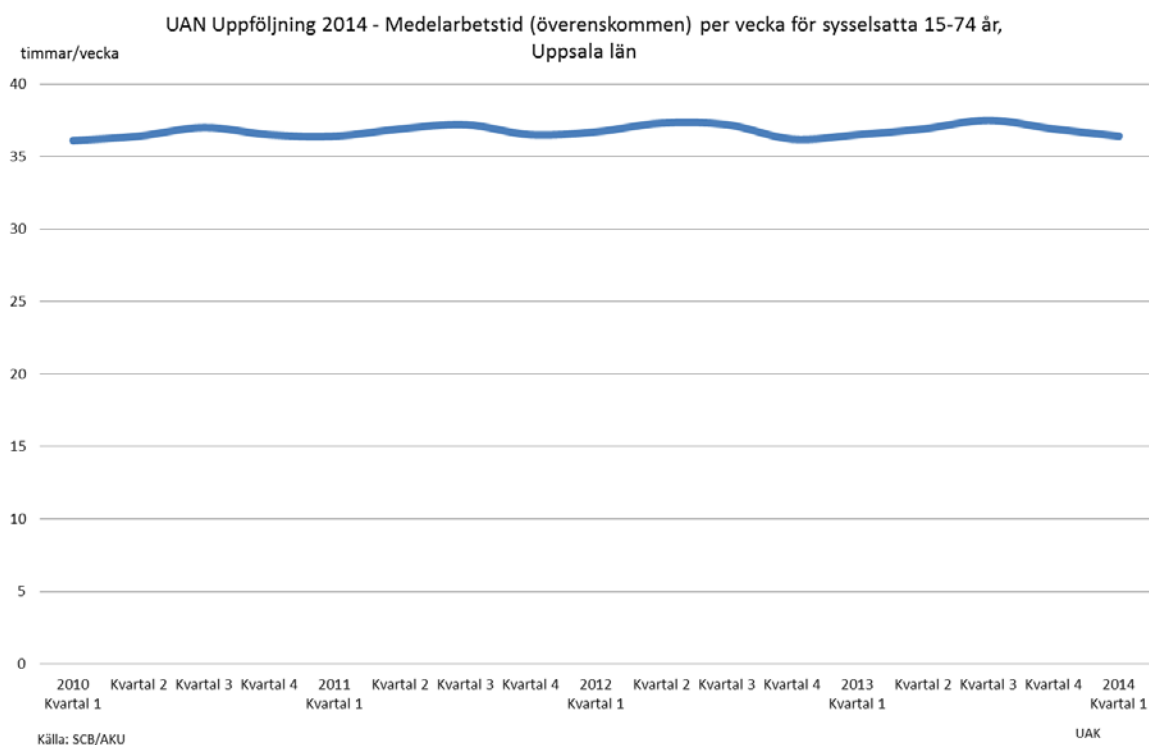

Sysselsättning

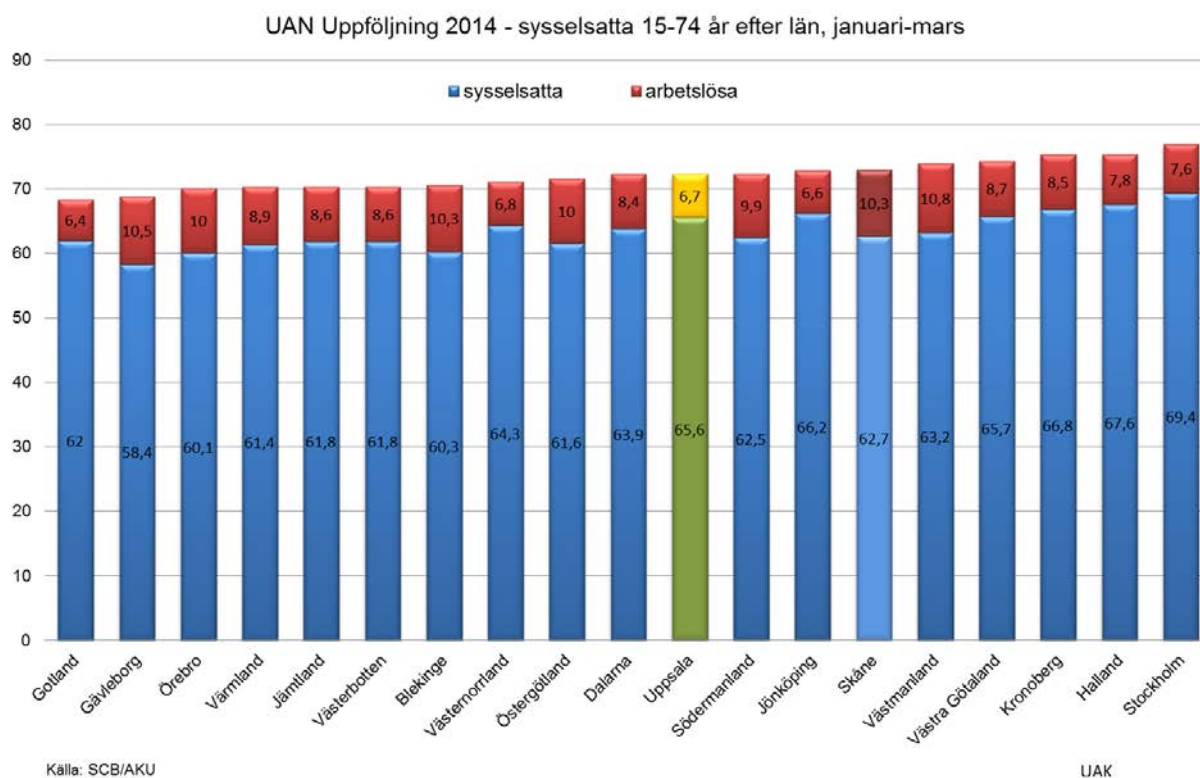
SCB genomför kvartalsvis arbetskraftsundersökningar för att ta fram statistik på sysselsättningen.

I gruppen sysselsatta ingår personer som under en viss vecka (referensveckan, alltså när undersökning genomfördes) utförde något arbete, antingen som avlönade arbetstagare, som egna företagare eller oavlönade medhjälpare i företag tillhörande make/maka eller annan medlem av samma hushåll samt personer som inte utförde något arbete enligt ovan, men som hade anställning, arbete som medhjälpare i hushållsmedlem eller egen företagare och var tillfälligt frånvarande under hela referensveckan. Orsak till frånvaron kan vara sjukdom, semester, tjänstledighet, värnpliktstjänstgöring eller ledighet av annan anledning. Personer som deltar i vissa arbetsmarknadspolitiska program räknas som sysselsatta.

Nedanstående diagram visar överrenskommen medelarbetstid per vecka för de som ingår i gruppen sysselsatta.

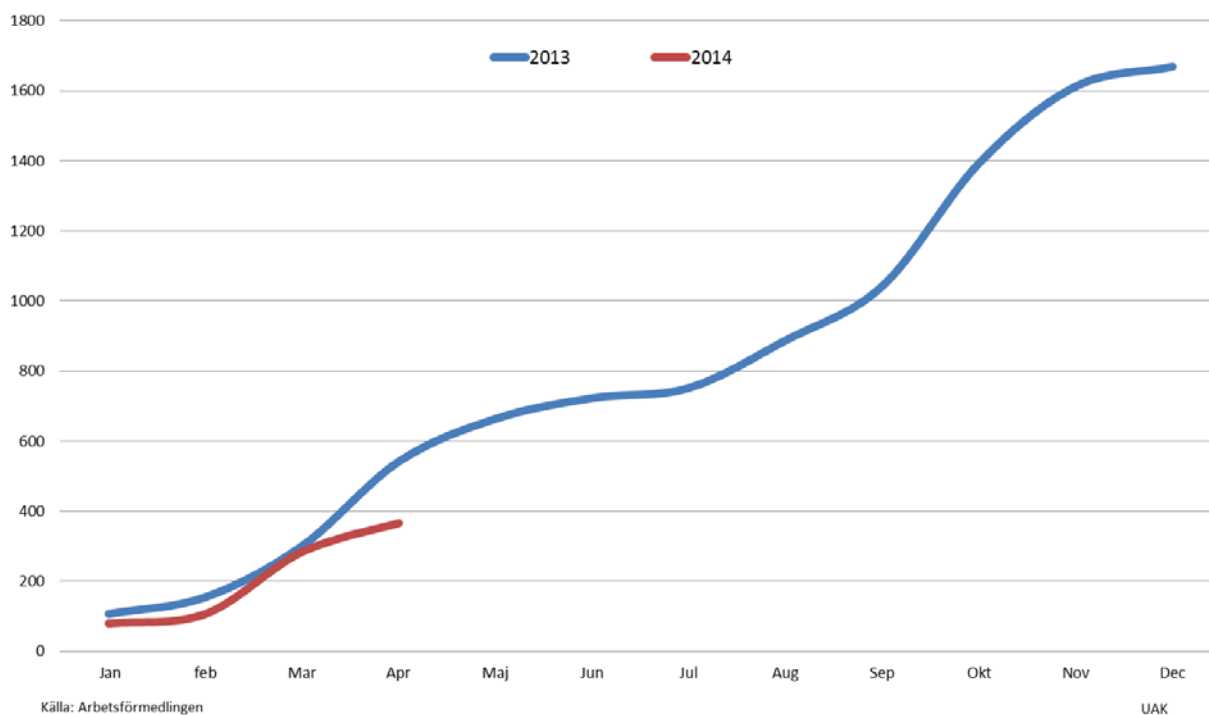
Det sker små förändringar i medelarbetstiden över tid. Medelarbetstiden gick ner något under första kvartalet 2014 jämfört fjärde kvartalet 2013, vilket var lika som för första kvartalet 2013.

Varsel

Varsel om uppsägning är ett begrepp som innebär att en arbetsgivare förvarnar om en större mängd uppsägningar. Om minst fem arbetstagare är berörda vid ett tillfälle eller om arbetsgivaren tror att fler än tjugo arbetstagare kommer att beröras under en nittiodagarsperiod ska varsel lämnas till Arbetsförmedlingen. Mindre driftinskränkningar ingår inte i statistiken. Arbetsförmedlingen lämnar inte ut statistik på kommunnivå eftersom det gör det möjligt att identifiera företag som lämnar varsel.

UAN Uppföljning 2014 - Antal varsel ackumulerat under året, Uppsala län

Antal varsel om uppsägning i Uppsala län var relativt högt i mars (177 st) men totalt var det färre varsel under perioden januari till april i år än för samma period 2013. Det är var arbetsgivaren är lokaliserad som avgör vilket län varslet hamnar i statistiken. Alltså kan en kommun eller län där många pendlar till arbetsplatsen i ett annat län påverkas av varsel i det andra länet. Stor del av de rapporterade varslen realiseras aldrig och många varslade får snabbt ett nytt arbete.

Handläggare
Tobias Åström Sinisalo
Marcus Bystedt

Datum
2014-05-07
2014-05-15

Diarienummer
UAN-2014-0066

Välfärdsjobb ekonomiska effekter på ekonomiskt bistånd

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har sedan 2011 erbjudit subventionerade anställningar – välfärdsjobb – inom kommunfinansierade verksamheter till personer med ekonomiskt bistånd. Det är en svår och komplicerad uppgift att få en komplett bild av välfärdsjobbets effekter som inkluderar ekonomiskt perspektiv, samhällsekonomiskt perspektiv och individperspektivet.

Denna uppföljning tar ansats i att redogöra välfärdsjobbets effekter på utbetalt ekonomiskt bistånd i Uppsala kommun. Det finns många parametrar som påverkar de ekonomiska effekterna som inte alla kommer kunna undersökas. Dokumentet är ett första steg som kan följas av många.

Under 2013 hade ungefär 450 personer ett välfärdsjobb i Uppsala. Att 450 personer försörjer sig främst på lön av anställning istället för ekonomiskt bistånd har självklart en påverkan på totalt utbetalt ekonomiskt bistånd. Hur stor påverkan antalet välfärdsjobb har för den totala kostnaden för betalt ekonomiskt bistånd beror på det totala antalet personer eller hushåll som mottar ekonomiskt bistånd i sin helhet. I Uppsala betalades ekonomiskt bistånd ut till nästan 5 200 vuxna personer och runt 4 300 hushåll 2013. Det var alltså knappt 9 procent av alla vuxna med ekonomiskt bistånd som hade ett välfärdsjobb under år 2013.

En faktor som har stor påverkan på kostnaden av utbetalt ekonomiskt bistånd är antalet nya och avslutade ärenden. Om antalet nya ärenden är större än antalet avslutade så minskar vanligtvis inte kostnaderna i absoluta tal. Däremot dämpas ökningen av kostnaderna genom att välfärdsjobben bidrar till att antalet avslutade ärenden ökar. Välfärdsjobben kan även dämpa inflödet av nya ärenden genom att personer som haft välfärdsjobb inte återvänder till ekonomiskt bistånd i samma utsträckning som de skulle ha gjort utan välfärdsjobbet.

~~Nedanstående diagram visar antalet nya hushåll som fått utbetalt ekonomiskt bistånd samt avslutade hushåll som tidigare fått utbetalt ekonomiskt bistånd.~~

~~Det går att konstatera att antalet nya hushåll är fler än avslutade 2014. Diagrammet visar att sedan oktober 2013 är antalet nya hushåll fler än avslutade.~~ Detta får effekten att de avslutade som välfärdsjobben genererar inte överstiger antalet nya hushåll. Därmed döljs den ekonomiska effekten av välfärdsjobb genom att kostnaderna för ekonomiskt bistånd ökar. Det är dock viktigt att poängtera att kostnaderna skulle vara ännu högre om inte personer kom ut i välfärdsjobb, eftersom avslutade då hade varit ännu färre. Detta kommer att illustreras närmare senare i denna handling.

Några andra faktorer som döljer den ekonomiska effekten av välfärdsjobb är höjda hyror (speciellt i nyrenoverade bostadsområden), jobbstimulans som innebär att bidragstagarande kan få behålla delar av sin inkomst från arbete samt generella kostnadsökningar i samhället. Dessa kostnader resulterar i att månadskostnaden blir högre för utbetalt ekonomiskt bistånd utan att nödvändigtvis antal hushåll ökar. Dessa kostnader gör att det kan uppfattas som att välfärdsjobben inte ger ekonomiska effekter eftersom effekterna motverkar varandra.

Antaganden bakom bedömningen av välfärdsjobbets ekonomiska effekter

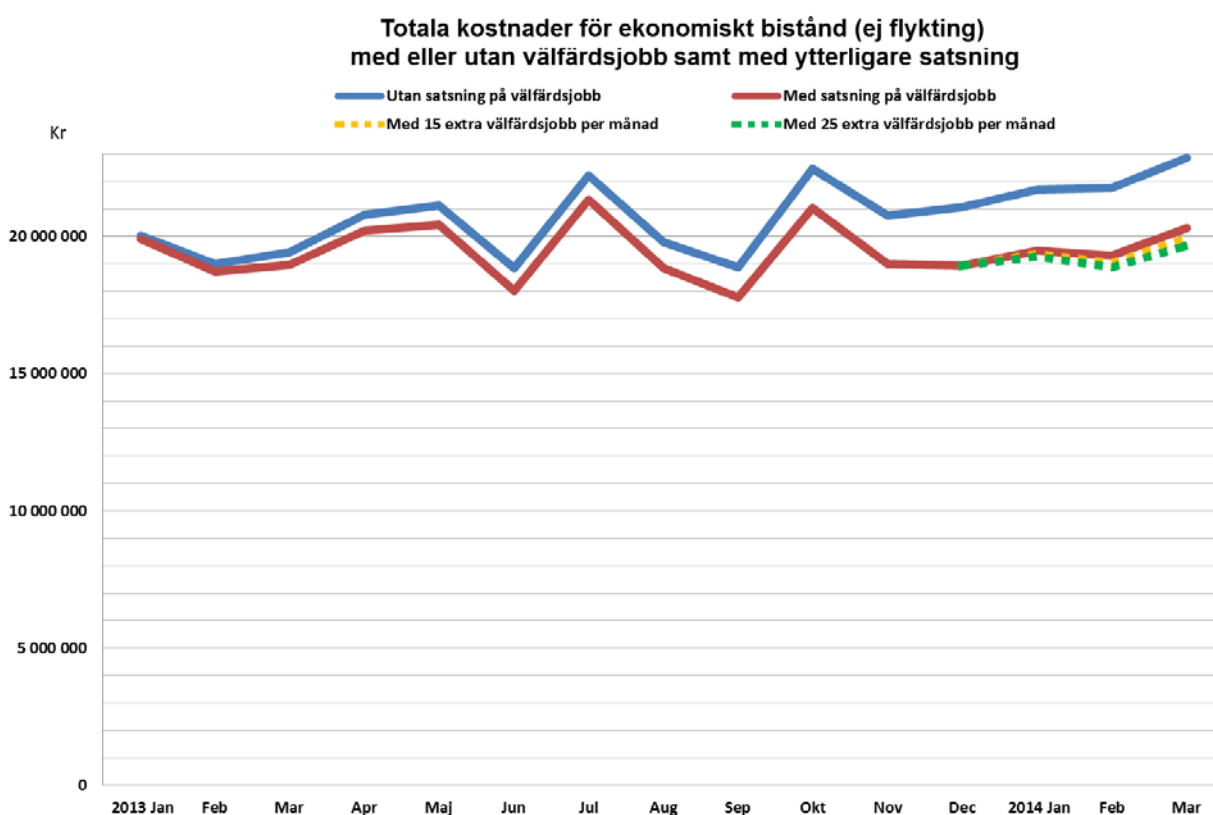
Ett sätt att visa de ekonomiska effekterna av en satsning är visa på hur kostnaderna hade varit om satsning aldrig hade ägt rum. Givetvis är det omöjligt att i samhällsvetenskap visa på hur verkligheten hade sett ut om en företeelse aldrig hade ägt rum. För att komma så nära en korrekt bild som möjligt bygger resultatet på denna uppföljning på en rad antagande som nu kommer att presenteras.

- Alla som får ett välfärdsjobb är anställda och får lön under ett år. Det stämmer inte fullt ut, men de allra flesta har sin anställning under ett år.
- Alla som får ett välfärdsjobb blir självförsörjande. Detta stämmer inte fullt ut men kostnaderna för det kompletterande försörjningsstödet räknas med i de faktiska kostnaderna för ekonomiskt bistånd.
- I genomsnitt uppgår utbetalt ekonomiskt bistånd till ca 8 500 kr per hushåll och månad för 2013. Alla beräkningar på kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd utgår därför från denna summa trots att det troliga är att kostnaderna är högre för hushåll där en eller två personer är aktuella för välfärdsjobb. Med detta blygsamma antagande minskas risken för att överskatta de ekonomiska effekterna av satsning på välfärdsjobb.
- Välfärdsjobbets ekonomiska effekt på utbetalt ekonomiskt bistånd räknas ett år efter anställning, dvs efter ett år så minskar de inte längre kostnaderna. Det kan anses som ett återhållsamt antagande eftersom de som får ett välfärdsjobb har ett långvarigt biståndsmottagande och möjligheten att de själv skulle bli självförsörjande utan välfärdsjobb är små. Dock är det svårt att sätta en annan försvarbar tidsavgränsning då varje fall skiljer sig mycket åt. Omkring 20 procent har ekonomiskt bistånd en tid efter välfärdsjobbet är avslutad. Det finns också personer som flyttar från kommunen eller hittar andra sätt att försörja sig trots att de inte har ett välfärdsjobb. Med detta blygsamma antagande minskas risken för att överskatta de ekonomiska effekterna av satsning på välfärdsjobb.
- Uppsala kommun har satsat på välfärdsjobb i flera år, men satsningen var i början liten jämfört med idag. För att göra uppföljningen möjlig att förverkliga inom rimlig tidsram utgår uppföljning från januari 2013 och framåt. Den ekonomiska effekten av välfärdsjobb som startades tidigare än 2013 tas ingen hänsyn till utan de ses som vilken annan arbetsmarknadsåtgärd som helst. Detta medför att det i

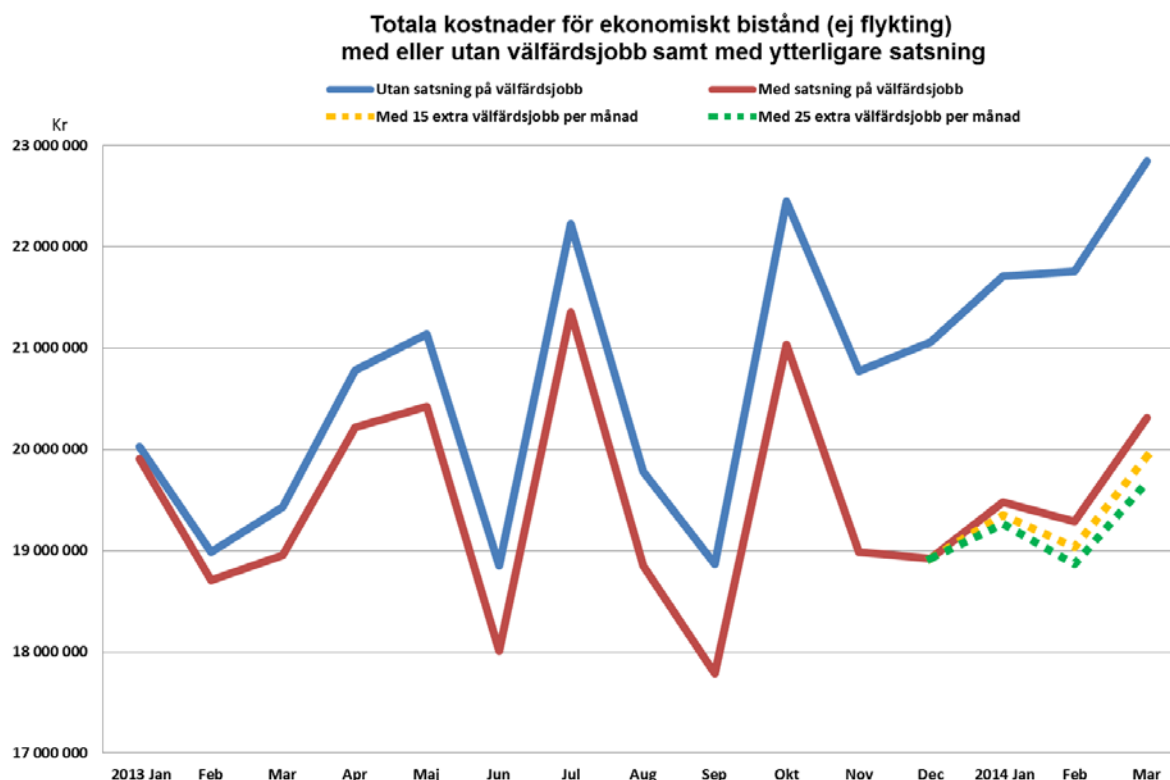
resultatdiagrammet ser ut som de ekonomiska effekterna startade i januari 2013, vilket inte är helt korrekt.

Ekonomiska effekter

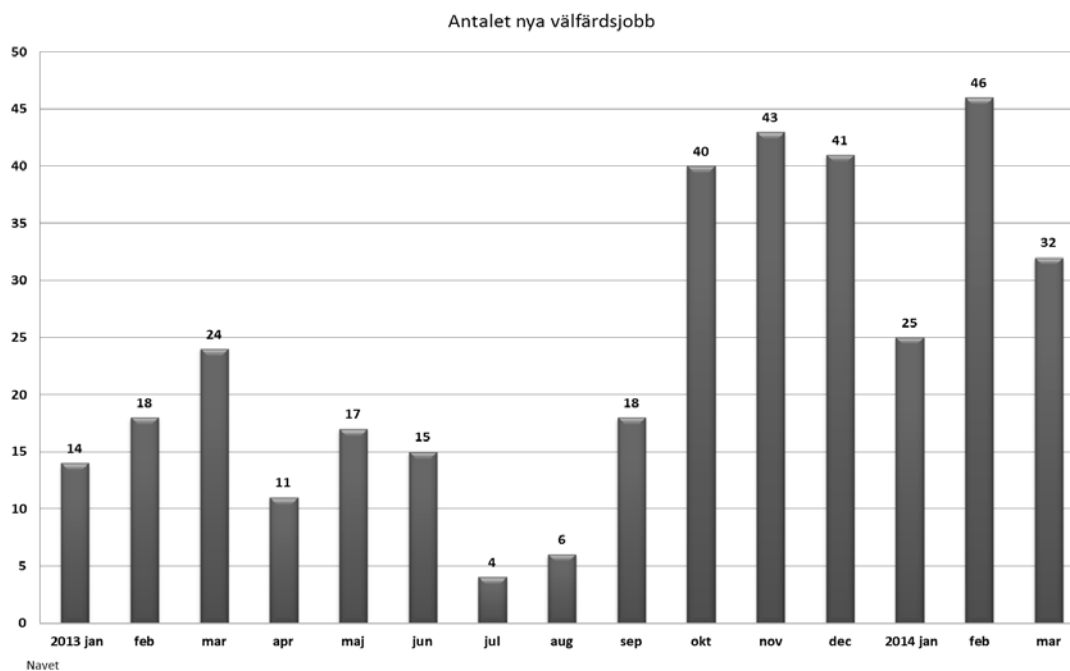
Nedanstående diagram visar de faktiska kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd och vad kostnaderna ungefär skulle varit utan en satsning på välfärdsjobb. Diagrammet illustrerar även vad kostnaderna skulle vara med en satsning på ytterligare 15 eller 25 nyanställda välfärdsjobb per månad från januari 2014. Detta för att bättre kunna visa effekten i förhållande till redan utbetalt ekonomiskt bistånd istället för att spekulera om framtida kostnader. På så vis ges en träffsäkrare indikation på hur en extra satsning får för ekonomisk effekt i framtiden.

För att bättre illustrera de ekonomiska effekterna ändras skalan i värdeaxeln i följande diagram.

Den ekonomiska effekten gör sig mest rättvis från och med december då alla årets nyanställda välfärdsjobbare är i anställning. Den ekonomiska effekten är större från och med oktober 2013 i samband med att Navet började anställa ett högre antal välfärdsjobbare än tidigare. Detta illustreras i följande diagram, som visar antalet nyanställda välfärdsjobbare inklusive offentligt skyddade anställningar.

Kostnader för en större satsning

För att tydligare urskilja den ekonomiska effekten på utbetalt ekonomiskt bistånd av ytterligare satsning med fler personer i välfärdsjobb granskas perioden januari-mars 2014 enligt tidigare resonemang.

	Januari	Februari	Mars
Utan välfärdsjobb (fiktiv)	21 705 tkr	21 755 tkr	22 846 tkr
Med välfärdsjobb (faktiska)	19 478 tkr	19 290 tkr	20 313 tkr
Med ytterligare 15 välfärdsjobbare/mån	19 350 tkr	19 035 tkr	19 930 tkr
Med ytterligare 25 välfärdsjobbare/mån	19 265 tkr	18 865 tkr	19 675 tkr

Lönekostnaderna inklusive Po-tillägg och semesterersättning för ett välfärdsjobb är ca 24 700 kr per månad, varav ca 11 100 kr är en bidragsdel från Arbetsförmedlingen och resterande ca 13 600 kr betalas av nämnden. Den genomsnittliga kostnaden för ekonomiskt bistånd är 8 500 kr per månad. Därmed är den genomsnittliga kostnadsökningen för nämnden ca 5 100 kr per välfärdsjobb, exklusive kringkostnader. Detta resulterar i:

- Nettokostnaden för 20 extra nyanställda välfärdsjobbare per månad uppgår till 102 000 kr, ackumulerat 612 000 kr på ett kvartal.
- Nettokostnaden för 30 extra nyanställda välfärdsjobbare per månad uppgår till 153 000 kr, ackumulerat 918 000 kr på ett kvartal.
- Nettokostnaden för 40 extra nyanställda välfärdsjobbare per månad uppgår till 204 000 kr, ackumulerat 1 224 000 kr på ett kvartal.

Summering

Med de antaganden som görs i denna uppföljning framgår att satsningen på välfärdsanställningar sänker utbetalt försörjningsstöd med 8 500 kr per anställning, för mars 2014 är sänkningen totalt ca 2 500 tkr. Ytterligare satsningar ger ökad effekt, och skulle vi från januari till mars gjort ytterligare 25 välfärdsanställningar per månad hade skillnaden i mars varit ca 3 200 tkr.

Antagandet för snittkostnad för utbetalt försörjningsstöd motsvarar 8 500 kr per person, vilket för gruppen som är aktuella för välfärdsanställningar är lågt räknat eftersom det råder försiktighet i beräkningen. Den beräknade alternativkostnad som utgörs mellan utbetalt försörjningsstöd och välfärdsanställning på ca 5 100 kr, vilket är en nettokostnadsökning för nämnden, är därför troligen högre än den faktiska kostnaden som nämnden har. Utöver det tillkommer långvariga positiva effekter som inte räknas med. Exempel på en sådan positiv effekt är att ca 80 procent blir självförsörjande efter en välfärdsanställning. Andra effekter är

att de som avslutar en välfärdsanställning har större möjlighet att ta del av arbetsförmedlingens åtgärder och har därmed större möjlighet att återvända till arbetslivet snabbare och deras snittkostnad för utbetalt försörjningsstöd är därmed troligtvis lägre än 8 500 kr per månad. Dessa långvariga positiva effekter är något kontoret avser att analysera djupare framöver och förhoppningsvis visa en mer omfattande bild av de ekonomiska effekterna av välfärdsjobb.